

Svezak 3, broj 9

juni 2022.

VIJESTI O BORBI PROTIV TERORIZMA

ZA I O BALKANU

U OVOM BROJU

Vijesti i informacije o antiterorističkim naporima - 1

Strani teroristički borac osuđen na Kosovu nakon četvrtog ponovljenog suđenja - 2

Nizozemka osuđena u Sjedinjenim Državama zbog sudjelovanja u lancu finansiranja terorizma - 2

Ujedinjene nacije: Globalna anketa o provedbi Rezolucije Vijeća sigurnosti 1624 (2005.) u državama članicama - 2

Operacija Trojanski štit: Najveća ikad operacija protiv nezakonite upotrebe šifriranih aplikacija - 3

Vijesti o antiterorističkim naporima i informiranje i uvezivanje s partnerima u regiji

Ministarstvo pravde (DOJ), Ured za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (OPDAT), u partnerstvu s američkim State Departmentom, Uredom za borbu protiv terorizma

U ovom izdanju izvještavamo o nedavnoj osuđujućoj presudi protiv stranog terorističkog borca koja je donesena na Kosovu i osuđujućoj presudi Sjedinjenih Država protiv žene koja je finansirala terorističku grupu al-Shabab sa sjedištem u Somaliji. Donosimo i pregled izvještaja o provedbi Rezolucije 1624 Vijeća sigurnosti UN-a o borbi protiv poticanja na terorizam u državama članicama. Na kraju, govorimo o Anom uređajima i operaciji Trojanski štit [Trojan Shield], najvećoj ikad policijskoj operaciji u borbi protiv nezakonitog korištenja šifriranih elektronskih komunikacija.

Tom Saunders
Rezidentni pravni savjetnik
za borbu protiv terorizma na Balkanu
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Sarajevo
SaundersTN@state.gov

Jasenska Ferizović, pravna savjetnica
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Sarajevo
FerizovicJ@state.gov

Clay Stiffler
Rezidentni pravni savjetnik
za borbu protiv terorizma na Balkanu
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Tirana
StifflerRC@state.gov

Bledar Bashanović, pravni stručnjak
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Tirana
BashanovicB@state.gov

Strani teroristički borac osuđen na Kosovu nakon četvrtog ponovljenog suđenja

Dana 13. maja 2022. godine, Vijeće Posebnog odjela suda u Prištini proglasilo je optuženog Leunisa Frangua krivim za sudjelovanje u terorističkoj organizaciji, osudivši ga na tri godine zatvora. Prema optužnici, Frangu je 2014. otputovao u Siriju gdje je podržavao ISIS.

Presuda u ovom predmetu donesena je nakon nekoliko ponovnih suđenja koje je naložio žalbeni sud. Tokom prethodnih suđenja, prvostepeni sud je utvrdio da, iako je iskazima svjedoka utvrđeno da je Frangu sudjelovao u vojnim aktivnostima u Siriji, dokazi nisu bili dovoljni da se utvrdi u kojoj je vojnoj formaciji bio. Stoga je prvostepeni sud smatrao da ga ne može osuditi za sudjelovanje u terorističkoj organizaciji. Žalbeni sud je ukinuo presudu prvostepenog suda, obrazlažući da je optuženi nezakonito sudjelovao u stranim ratovima i da je time prekršio osnovni zakon.

Podržavajući ovaj predmet, OPDAT i FBI pomogli su kosovskim tužiteljima da lociraju i putem međunarodnih kanala pravne pomoći dobiju Franguovu upisnicu u ISIS. Upisnica je pronađena među predmetima koje su zaplijenile koalicijske snage, inače bogat izvor vrijednih dokaza koje koriste tužitelji za terorizam diljem svijeta.

Izvor: [Herën e katërt shpallet fajtor i akuzuari për pjesëmarrje në luftërat e Sirisë, dënohet me tri vite burgim](#)

Nizozemka osuđena u Sjedinjenim Državama zbog sudjelovanja u lancu finansiranja terorizma

Dana 3. maja, porota u Sjedinjenim Državama osudila je nizozemsku državljanku Fahriju Hassan za finansiranje terorističke grupe al-Shabaab sa sjedištem u Somaliji.

Dokazi izvedeni na suđenju pokazali su da je Hassan, zajedno sa grupom žena iz više od deset zemalja, vodila lanac za finansiranje terorizma više od tri godine. Konkretno, sakupljala je novac u Nizozemskoj pod izgovorom da prikuplja sredstva za dobrotvorne svrhe. Hassan i druge članice zavjere premještale su prikupljena sredstva putem prenosnika novca, a plaćanja su koordinirale preko online chata. Pripadnici al-Shababa koristili su novac za finansiranje sigurnih kuća i kupovinu kamiona i oružja za podršku svojim terorističkim aktivnostima.

Hassan je proglašena krivom za urotu radi pružanja materijalne podrške označenoj stranoj terorističkoj organizaciji i sada joj prijeti maksimalna kazna od 15 godina zatvora. Kazna će joj biti izrečena u julu. Još dvije članice urote osuđene su prije šest godina na 11 i 12 godina zatvora.

Izvor: [Jury Convicts Dutch National for Participation in Terror Financing Ring](#)

Ujedinjene nacije: Globalna anketa o provedbi Rezolucije Vijeća sigurnosti 1624 (2005.) u državama članicama

Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1624 (2005) poziva sve države da zabrane poticanje na počinjenje terorističkih djela i da poduzmu mjere za sprječavanje i suzbijanje takvog poticanja. Nedavno je provedeno globalno istraživanje kako bi se procijenio stepen provedbe Rezolucije 1624 u pojedinačnim državama članicama, a rezultate je objavila Izvršna direkcija Ujedinjenih nacija za borbu protiv terorizma (CTED). Istraživanje je također razmatralo i dvije povezane rezolucije Vijeća sigurnosti — Rezoluciju 2178 (2014) i Rezoluciju 2354 (2017) — koje pozivaju države da se pozabave globalnom prijetnjom stranih terorističkih boraca, između ostalog, razvijanjem programa za suzbijanje nasilnog ekstremizma i terorističkih narativa koje šire ISIS, Al-Qaida i druge terorističke grupe.

Prema CTED-u, države su postigle značajan napredak u smislu „zabrane poticanja na počinjenje terorističkih akata i

poduzimanju koraka za sprječavanje poticanja na počinjenje terorističkih djela, u borbi protiv nasilnog ekstremizma koji vodi terorizmu i terorističkih narativa“. Od 1. marta 2021. 112 država uvrstilo je poticanje na terorizam kao posebno krivično djelo u svoja domaća zakonodavstva, što predstavlja značajan napredak u odnosu na 2015. godinu kada je takve odredbe imalo samo 76 država. U jugoistočnoj Evropi šest od devet država usvojilo je zakone kojima se zabranjuje poticanje na terorizam, dok preostale tri države imaju generičke zabrane poticanja na kriminalno ponašanje.

Prepoznajući ova važna postignuća, CTED također naglašava da države moraju osigurati da sve mjere koje poduzimaju u borbi protiv poticanja na počinjenje terorističkih djela budu u skladu s njihovim obavezama prema međunarodnom pravu o ljudskim pravima. S tim u vezi, CTED naglašava značaj preciznog definiranja opsega krivičnog djela poticanja na teroristička djela. CTED preporučuje „da krivično djelo treba eksplicitno uključivati i subjektivni element (namjeru da se kao rezultat počini teroristički čin) i objektivni element (stvaranje opasnosti da će se krivično djelo zaista i desiti)“. U svom izvještaju CTED također ističe da će svi problemi sa osnovnom

definicijom terorizma ili terorističkih akata imati negativne efekte i na krivično djelo poticanja. CTED primjećuje da nekoliko država u zapadnoj Evropi i Sjevernoj Americi kriminalizira terorističko „pravdanje“ - to jest, opravdavanje ili veličanje terorističkih akata, što su mehanizmi UN-a za ljudska prava kritizirali kao preširoke zabrane koje potencijalno mogu zadirati u pravo na slobodu govora jer „dopuštaju kažnjavanje izražavanja koje ne stvara objektivni rizik od poticanja.“ Problemi s nejasnim i preširoko postavljenim definicijama krivičnog djela poticanja zabilježeni su i u svim ostalim podregijama, uključujući jugoistočnu Evropu.

CTED nadalje primjećuje značajan porast broja komunikacija usmjerenih na poticanje terorizma ili nasilja

Operacija Trojanski štit: Najveća ikad operacija protiv nezakonite upotrebe šifriranih aplikacija

Kriminalci su mislili da razgovaraju i šalju poruke sigurnim, šifriranim uređajima. U stvarnosti, njihova se komunikacija slala policiji kao dio dosad neviđenih napora u borbi protiv upotrebe šifriranih aplikacija koje se koriste u nezakonite svrhe. Ova tajna operacija, poznata kao operacija Trojanski štit, izašla je u javnost prošle godine. Sada tužitelji diljem svijeta koriste zaplijenjenu komunikaciju kako bi progonili kriminalne mreže, njihove vođe i korumpirane dužnosnike koji ih podržavaju.

Operacija Trojanski štit pokrenuta je 2018. godine, a proizvod je kreativnog razmišljanja američke i australske policije. Operacija se fokusirala na posebno programirane uređaje poznate kao „Anom“ uređaji. Anom je aplikacija za razmjenu poruka instalirana na android mobitelima. Anom uređaji su se prodavali kao sigurni, šifrirani, kojima policija ne može ući u trag. Kriminalci su kupovali ove uređaje, plaćajući čak 2000 dolara za šestomjesečni ugovor, uvjereni da uređaje mogu koristiti za razgovor o svojim nezakonitim aktivnostima bez rizika da budu uhvaćeni. Bez njihovog znanja, njihova komunikacija putem Anom aplikacije išla je na server kojem je pristup imala američka i australska policija. Kao rezultat toga, policija je prikupila ogromnu količinu uvjerljivih i pouzdanih dokaza o kriminalnim aktivnostima.

Na vrhuncu, u maju 2021. diljem svijeta je u opticaju bilo preko 11.000 uređaja s instaliranom Anom aplikacijom. Koristilo ih je oko 300 kriminalnih grupa u preko 100 zemalja. Procjenjuje se da je 90% korisnika Anom uređaja bilo uključeno u kriminalne aktivnosti. Medijski izvori također izvještavaju da su Anom komunikacije otkrile zabrinjavajuće veze između kriminalnih mreža i javnih dužnosnika.

Putem Anom uređaja, policija je mogla pročitati milione poruka koje su opisivale zavjere za ubistva, trgovina drogom i druge kriminalne zavjere. Komentirajući ove poruke, povjerenik australske savezne policije je kazao: „Jedino o čemu govore su droga, nasilje, naručivanje međusobnih i ubistava nevinih ljudi.“

koje vodi terorizmu - između ostalog na temelju ksenofobije, rasizma i drugih oblika netrpeljivosti – uprkos tome što su države uložile znatne napore da se suprotstave takvim komunikacijama. U međuvremenu, broj napada koje su izvršili pojedinci povezani s takvim pokretima i narativima porastao je za 320 posto u posljednjih pet godina. To ukazuje da sprječavanje i suzbijanje širenja ovih narativa predstavlja “novi i sve veći izazov za države članice”.

Izvor: [Global survey of the implementation of Security Council resolution 1624 \(2005\) by Member States](#)

Operacija Trojanski štit okončana je 8. juna 2021. godine, kada su službe za provođenje zakona u 16 zemalja izvršile brojne naloge za pretres i uhapsile više od 800 osumnjičenih zahvaljujući dokazima sa Anom uređaja. Policija je također zaplijenila osam tona kokaina, 250 komada oružja i više od 48 miliona dolara u različitim valutama i kriptovalutama. U akciji je učestvovalo 9,000 policajaca diljem svijeta.

Uspjeh operacije Trojanski štit nastavlja rasti dok državne vlasti prate dokaze, hapse i krivično gone počinitelje. Ovog marta, naprimjer, Sjedinjene Države izručile su čovjeka iz Nizozemske koji je optužen za distribuciju Anom uređaja mrežama organiziranog kriminala.

Kako navodi Europol, operacija Trojanski štit bila je „najveća ikad policijska operacija protiv šifrirane komunikacije“. Sada svijet gleda kako će tužitelji iskoristiti dokaze pribavljene u operaciji Trojanski štit.

Izvori: [Europol: 800 Criminals Arrested](#)
[Reuters: Spy Phones ‘in Gangsters’ Back Pockets Betray Hundreds to Police](#)